

عضواتاق بازرگانی ایران:

دولت با پتروشیمی‌ها رودر بایستی دارد

عضواتاق بازرگانی ایران گفت: ما بارها پیشنهاد دادیم که دولت در هنگام آمار دادن و بررسی صادرات غیر نفتی بخش میعانات و پتروشیمی‌ها را از سایرین جدا کند. تا همه بدانند چه گروهی از آوردن ارز خودداری می‌کنند. علی شریعتی عضو اتاق بازرگانی ایران در گفت‌وگو با خبرنگار اقتصادی ایلنا در خصوص اخطار بانک مرکزی به صادر کنندگانی که کمتر از ۵۰ درصد از ارز صادراتی خود را به کشور برگردانده‌اند، گفت: صادر کنندگان دودسته هستند یک دسته خرد که کمتر از یک میلیون دلار در سال فعالیت می‌کنند که دولت آنها را معاف کرده و دیگری کلان‌ها که مشکل اصلی دولت با آنها است ولی همه می‌دانند که این کلان‌ها منظور پتروشیمی‌ها هستند اما معلوم نیست چه مصلحت و رودر بایستی وجود دارد که اسام آنها را به زبان نمی‌آورند و فقط می‌گویند بخش خصوصی، شریعتی تصریح کرد: در خصوص گسره اول ما هم موافق حمایت از صادر کنندگان کوچک هستیم اما در گروه دوم صادر کننده واقعی بخش خصوصی اگر ارز خود را به داخل کشور نیاورد نمی‌تواند سرمایه در گردش خود را تامین کند. اکنون بیشترین صادرات ما در صنایع غذایی است یک صادر کننده باید پول خود را به داخل بیاورد تا قوطی، تترایک یا وسایل بسته‌بندی بخرد که دوباره صادر کند. در واقع منظور تمام این تهدیدها پتروشیمی‌ها هستند وای افزود: ما بارها پیشنهاد دادیم که دولت در هنگام آمار دادن و بررسی صادرات غیر نفتی، بخش میعانات و پتروشیمی‌ها را از سایرین جدا کند. تا همگی بدانند که چه گروهی از آوردن ارز خودداری می‌کنند صنایع غذایی و دیگر اقلام صادراتی رقم بالا در نهایت ۱۰ میلیارد دلار را شامل شود و بقیه رقم‌های متعلق به پتروشیمی‌ها است امانی دائم چرا دولت رودر بایستی می‌کند و صریحا از آنها نام نمی‌برد.

مدیر عامل شرکت پخش فرآورده‌های نفتی خبر داد:

کسادی بازار CNG

مدیر عامل شرکت پخش فرآورده‌های نفتی گفت: اتومبیل‌ها دو گانه‌سوز نشده‌اند، تولید خودروهایی دو گانه‌سوز هم متوقف شده و قیمت بنزین افزایش پیدا نکرده است، بنابراین برای مردم توجیه اقتصادی ندارد که از سی‌ان‌جی استفاده کنند. محمدرضا موسوی‌خواه در گفت‌وگو با خبرنگار اقتصادی ایلنا، درباره بی‌رونی و عدم توسعه جایگاه‌های عرضه سی‌ان‌جی اظهار داشت: ما برای احداث جایگاه سی‌ان‌جی محدودیتی نداریم، تنها مشکل ما هزینه بالای خرید تجهیزات است و سرمایه‌گذاران زیادی در این بخش نداریم، این تعداد جایگاهی که احداث شده به این دلیل است که در گذشته دولت مجوز ارائه تجهیزات رایگان را داده بود اما اکنون مصوبه‌ای برای تجهیزات رایگان نداریم، وی با بیان اینکه چند طرح تشویقی ارائه کردیم که امیدواریم در دولت مصوب شود، افزود: در حال حاضر ۴۰ میلیون مترمکعب ظرفیت حداقلی جایگاه‌های سی‌ان‌جی را داریم که فقط ۲۰ میلیون مترمکعب استفاده می‌شود و ۵۰ درصد ظرفیت مازاد داریم.

بر اساس طرح‌های جدید

هزینه ساخت و ساز متری ۳۰۰ هزار تومان ارزان شد

معاون وزیر راه و شهرسازی گفت: هزینه ساخت و ساز بر اساس طرح‌های جدید نسبت به سال گذشته در هر متر مربع ۲۰۰ هزار تومان کمتر شده است. به گزارش ایسنا، هوشنگ عشایری افزود: انتظار داریم مسئولان شهری و استانی به ویژه شهرداری تبریز موضوع بازآفرینی را با توجه به پتانسیل‌های بالایی که در این استان وجود دارد، با جدیت تمام پیگیری کنند. وی با اشاره به این که برای تحقق کامل برنامه بازآفرینی شهر باید دولت، شهرداری، بخش خصوصی و مردم در کنار یکدیگر قرار گیرند، تاکید کرد: به عنوان دولت باید تلاش کنیم با تحقق وعده‌هایی که در گذشته داده شده اعتمادسازی لازم برای حضور بخش خصوصی در موضوع بازآفرینی شهری فراهم کنیم. عشایری هزینه ساخت و ساز را بر اساس طرح‌های جدید نسبت به سال گذشته در هر متر مربع ۳۰۰ هزار تومان کمتر دانست و گفت: در شرایط جدید می‌توان از ظرفیت بخش خصوصی استفاده کرد، ولی ابتدا باید دولت اعتماد فعالان حوزه مسکن را فراهم سازد تا پروژه‌ها به سرعت اجرا شود. وی با بیان این که حضور مردم در کنار بخش خصوصی و دولت اجرا شدن سریع پروژه‌ها را تضمین می‌کند، عنوان کرد: شهرداری‌ها باید دولت را اعتماد لازم در مردم برای مشارکت و همکاری در موضوع احیای بافت ناکارآمد شهری را فراهم کنند.

بانگاه غیرواقع بینانه به قیمت نفت اتفاق خواهد افتاد؛

کسری صد هزار میلیارد تومانی بودجه ۹۸

امین قلعه‌ای

اوضاع صادرات نفت ایران نسبت به شش ماه نخست سال چندان مساعد نیست. خبرگزاری رویترز مدعی شده است که صادرات نفت ایران در دسامبر ۲۰۱۸ کمتر از یک میلیون بشکه در روز بوده است. این خبرگزاری در ادامه پیش‌بینی کرده صادرات نفت ایران در مسه ژانویه در همین سطح باقی خواهد ماند. بر اساس برآوردهای کارشناسان حوزه نفت و صنعت حمل و نقل دریایی، صادرات نفت کشورمان که پیش از اعلام تصمیم آمریکا به بازگرداندن تحریم‌ها در اردیبهشت ماه امسال به بالای دو و نیم میلیون بشکه در روز رسیده بود، در آبان ماه به زیر یک میلیون بشکه تنزل یافت که تقریباً معادل صادرات نفت پیش از دور قبلی تحریم‌ها و اجرایی شدن برجام بوده است. این همه در حالی است که آمریکا هنگام اعمال تحریم‌های نفتی و بانکی علیه کشورمان در آبان ماه، هشت کشور خریدار عمده نفت ایران را به مدت شش ماه از تحریم نفتی معاف کرد و به آنها مجوز داد مقدار مشخصی نفت از ایران وارد کنند. انتظار می‌رفت این معافیت‌ها باعث افزایش نسبی فروش نفت شود اما در آذرماه،

روند نزولی صادرات نفتی ایران ادامه داشت. برخی تحلیل‌گران بازار نفت معتقدند کاهش صادرات نفت ایران به رغم معافیت‌ها به ابهام در مکانیسم اجرای آنها باز می‌گردد. رویترز در این باره می‌نویسد: «برخی شرکت‌های نفتی در کشورهای معاف از تحریم دلیل عدم استفاده از این معافیت را روشن نبودن جزئیات این معافیت دانسته‌اند. به عنوان مثال، تایوان گفته است که از خرید نفت از ایران به این دلیل خودداری کرده که مکانیزم پرداخت مشخص نبوده است. اعطای معافیت از سوی آمریکا شامل معافیت بانکی نمی‌شود و در نتیجه، نحوه نقل و انتقال پول حاصل از فروش نفت خریداری‌شده از ایران معلوم نیست.»

بودجه ۹۸ چقدر خوش بینانه است؟

«در جنگ نابرابر اقتصادی قرار گرفته‌ایم، شرایط برای حفظ بازار نفت ساده نیست اما برخی مسایلی ما را سرورپراز کرده است.» این جمله بخشی از اظهار نظر امیر حسین زمانی‌نیا، معاون امور بین‌الملل و بازرگانی وزارت نفت در مورد وضعیت صادرات نفت است. میزان صادرات نفت در اقتصاد ایران از آن رو واجد اهمیت است که درآمدهای نفتی همواره بخش عمده‌ای از بودجه را به خود اختصاص می‌دهد. علی رغم

اظهارات خوش بینانه معاون وزیر نفت اما بسیاری از تحلیل‌گران اقتصادی معتقدند که برآوردهای درج شده در لایحه بودجه در مورد میزان فروش نفت در سال ۹۸ خوش بینانه است. با توجه به محرمانه بودن اطلاعات فروش نفت ایران، به خصوص در دوران تحریم، تنها می‌توان به برآوردهایی که موسسه‌های مختلف از ردیابی کشتی‌های حامل نفت ایران به دست می‌دهند تکیه داشت. در این میان برآوردها مختلف هستند و اعدادی که از سوی موسسات مختلف ارائه می‌شود نیز لزوماً شباهتی با یکدیگر ندارند و ممکن است تفاوت‌های آنها چشمگیر باشد. با این حال اگر میزان معافیت کشور‌های خریدار نفت ایران را در نظر بگیریم، ایران می‌تواند با تکیه به این معافیت چیزی حدود یک میلیون بشکه در روز صادرات داشته باشد. پیش‌بینی موسسه FGE از میانگین صادرات روزانه نفت خام ایران در ژانویه و فوریه نیز در این محدوده قرار دارد. بر اساس پیش‌بینی این موسسه مشاور، ایران در ژانویه روزانه ۱۷۰۸۰ میلیون بشکه و در فوریه نیز ۱۷۱۵۵ میلیون بشکه در روز صادرات خواهد داشت. فراتر از این‌ها اما ایران می‌تواند با روش‌هایی مانند عرضه نفت در بورس انرژی تهران، یا فروش به برخی خریداران جدید، میزان صادرات

مرکز پژوهش‌های مجلس در گزارشی پیش‌بینی کرد که سال آینده ۶۶ هزار میلیارد تومان از درآمدهای نفتی و ۷ هزار میلیارد تومان از درآمدهای مالیاتی به نظر گرفته شده در لایحه بودجه ۹۸ محقق نخواهد شد

روزانه نفت خام را در سطحی بیشتر حفظ کند. ایمان ناصری مدیر بخش مطالعات خاورمیانه موسسه FGE در این باره می‌گوید: «واقعیت این است که در حال حاضر نفت فراوانی با قیمت مناسب در بازار وجود دارد. در چنین بازاری طبیعی است بسیاری از طرف‌های خرید نفت ایران ترجیح دهند به جای قرار دادن خود در معرض جرایم ناشی از تحریم‌های آمریکا، نیازشان را از دیگر عرضه کنندگان نفت تأمین کنند.» از سوی دیگر برخی تحلیل‌گران معتقدند که پیش‌بینی قیمت ۵۴ دلاری برای هر بشکه نفت ایران با توجه به روند کاهشی قیمت و هم چنین تسهیلاتی که ایران با توجه به تحریم‌ها برای خریداران نفتی در نظر خواهد گرفت، غیر واقع بینانه است.

ضرورت اصلاح بودجه در مجلس

مرکز پژوهش‌های مجلس دو روز پیش در گزارشی پیش‌بینی کرد سال آینده ۶۶ هزار میلیارد تومان از درآمدهای نفتی و ۷ هزار میلیارد تومان از درآمدهای مالیاتی در نظر گرفته شده در لایحه بودجه ۹۸ محقق نخواهد شد. بر اساس اعلام این مرکز وابستگی بودجه به نفت در لایحه بودجه سال ۱۳۹۸ معادل ۳۵ درصد بوده که نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۷، رشد ۳ درصدی داشته است. در گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس آمده است: «میانگین قیمت نفت ایران در ۹ ماهه سال ۱۳۹۷ حدود ۶۵ دلار بوده است، اما با توجه به کاهش قیمت نفت در دو ماه اخیر به زیر ۵۵ دلار و احتمال تداوم همین روند در سه ماه منتهی به پایان سال پیش‌بینی می‌شود که قیمت نفت ایران در سال ۱۳۹۷ به میانگین حدود ۶۱ دلار برسد. بنابراین پیش‌بینی می‌شود تا پایان سال ۱۳۹۷ حدود ۹۵۰ هزار میلیارد ریال در آمد از این محل وصول شود که حدود ۹۵ درصد منابع پیش‌بینی شده در قانون بودجه ۱۳۹۷ خواهد بود. اما در مورد پیش‌بینی قیمت نفت اظهار نظر‌های مختلفی وجود دارد از بودجه عربستان که ۸۰ دلار را برای نفت برنت پیش‌بینی کرده است تا آژانس اطلاعات انرژی آمریکا و بودجه روسیه که به ترتیب ۶۶ و ۴۲ دلار را برای نفت برنت پیش‌بینی کرده‌اند، این پیش‌بینی‌ها متفاوت است. بنابراین اگر میانه این پیش‌بینی‌ها را در نظر بگیریم، نفت برنت تقریباً ۶۳ دلار خواهد بود. قیمت نفت ایران حدود ۶ دلار از نفت برنت کمتر است و از طرف دیگر به دلیل اعمال برخی تخفیف‌ها به جهت تحریم، ۵۴ دلار برای پیش‌بینی قیمت هر بشکه نفت ایران منطقی به نظر می‌رسد.» در سومین بخش از این گزارش مرکز پژوهش‌های مجلس، «کسری بودجه بدون نفت» ضمن اشاره به اینکه کسری بودجه غیرنفتی عبارتست از تراز مالی (خالص دارایی‌های مالی) به علاوه کل ارزش منابع نفتی بودجه، آمده است: «عدم تکافوی درآمدهای دولت برای پوشش مصارف بودجه باعث ایجاد کسری بودجه می‌شود. به طور کلی، پوشش کمبود درآمدها از دو طریق قابل انجام است: یکی فروش دارایی‌ها و دیگری استقرار. در ادبیات بودجه،

واقعیت این است که در حال حاضر نفت فراوانی با قیمت مناسب در بازار وجود دارد. در چنین بازاری طبیعی است بسیاری از طرف‌های خرید نفت ایران ترجیح دهند به جای قرار دادن خود در معرض جرایم ناشی از تحریم‌های آمریکا، نیازشان را از دیگر عرضه کنندگان نفت تأمین کنند

این منابع شامل واگذاری دارایی‌های سرمایه‌ای (عمدتاً شامل منابع نفتی) و نیز خالص واگذاری دارایی‌های مالی (خالص ایجاد بدهی جدید) است که مجموع آنها کسری بودجه را تشکیل می‌دهد. کسری بودجه بدون نفت در لایحه بودجه سال ۱۳۹۸ نسبت به قانون بودجه سال ۱۳۹۷ از افزایش ۲۶ درصدی برخوردار شده و از رقم ۱۳۳۳ هزار میلیارد ریال در قانون بودجه سال ۱۳۹۷ به ۱۶۸۵ هزار میلیارد ریال در لایحه بودجه سال ۱۳۹۸ افزایش یافته است. برای محاسبه رقم مذکور لازم است خالص دارایی‌های مالی (۲۶۰ هزار میلیارد ریال) را با منابع نفتی (۱۴۲۵ هزار میلیارد ریال) جمع کرد.» حسین راغفر اقتصاددان در باره لزوم اصلاح بودجه سال ۹۸ به توسعه ایرانی گفت: «بودجه ۹۸ به سه دلیل خوش بینانه نوشته شده است. دلیل اول محدودیت‌های فروش نفت، دوم قیمت پیش‌بینی شده برای نفت و سوم محدودیت انتقال منابع به داخل کشور.

این بودجه قطعاً باید اصلاح شود. همین امروز قرار شده ۱۵ هزار میلیارد تومان به خودروسازان داده شود. آیا این با واقعیت امروز اقتصاد ایران همخوانی دارد؟ متأسفانه در تصمیم‌گیری‌ها و نظام بودجه‌ریزی ملاحظات مربوط به شرایط اقتصادی با معیشت مردم وجود ندارد. دولت باید هزینه‌های خود را نظیر آنچه گفتیم یا هزینه لوله کشی گاز به برخی نقاط کشور که فاقد توجیه اقتصادی است و پیش‌بینی می‌شود آن هم در حدود ۱۵ هزار میلیارد تومان است حذف کند. در همین دو فقره نزدیک به ۳۰ هزار میلیارد تومان که ده درصد بودجه است، بی‌جهت هزینه می‌شود.»

در پروسه خصوصی سازی به عمد ورشکسته می‌شوند تا رازان به مزایده گذاشته شوند اما فارغ از اینکه این ایده در بست یا غلط باشد در سال های گذشته موضوع خصوصی سازی بنگاه‌های دولتی و سیاست های کلی اصل ۴۴ به این خاطر نباشد که بنگاه‌های زیانده دولتی سودده شوند و بتوانند قسمتی از مشکلات اقتصادی ایران را از بین ببرند اما ظاهر ادرا این روزها واقعیت این اصل تا حدودی به فراموشی سپرده شده و مسائل سیاسی در آن دخیل شده است. در ادامه باید دید که آیا مسئولان مربوطه می‌توانند این حاشیه‌ها را کنار بزنند و در حرکت در آوردن چرخ اقتصاد کمک کنند؟

ترکیب این هیات را تغییر دهند. همچنین برخی در باره مسائلی همچون اهلیت افرادی که اقدام به خرید بنگاه‌هایی همچون هپکو کرده‌اند صحبت به میان آورند که در این مورد پوری حسینی اعلام کرده است تعیین «اهلیت خاص» و نه عام بر عهده هیات واگذاری است اگر اهلیت قابل اندازه گیری نباشد تبدیل به مسئله ای فسادزا می‌شود. چند موضوع در اهلیت‌ها در نظر گرفته می‌شود مثلاً شخص نباید جزو بدهکاران بانکی باشد اگر این موضوعات رعایت شود ما باید فرض را بر این بگذاریم که شخص اهلیت دار در برخی از نمایندگان مجلس در مصاحبه‌های خود مدعی شده‌اند که شرکت‌ها

دولتی معمولاً به خاطر حاشیه‌ها جوی که وجود دارد، از روش مذاکره استفاده نمی‌کند و حتی اگر بنگاه چندین بار هم برایش مزایده انجام شده باشد، باز هم از طریق مذاکره کار را پیش نمی‌برد. اما در مورد بنگاه‌هایی که با وکالت خریدار واگذار می‌شود می‌توان گفت به نوعی بخش خصوصی طرف معامله است و دست سازمان خصوصی سازی برای واگذاری به روش مذاکره بازتر است در سال‌های گذشته، هپکو به شرکت هیدرو اطلس واگذار شد و اسدالله احمدپور دو سال و اندی عهده دار هپکو بود اما در نهایت با توجه به مشکلاتی که وجود داشت چندی پیش اعلام کرد نتوانسته آن مشکلات را حل کند و در نتیجه در همین پارسل اواز سهامداری هپکو استعفا داد.

پوری حسینی در این مورد نیز با اشاره به شرایط اقتصادی موجود گفته که در مورد واحدهای خصوصی سازی شده که فرآیند واگذاری آن‌ها ایرادی نداشته است، به این نتیجه رسیدیم که به دلیل اراده‌هایی خارج از اراده مدیران در این شرکت‌ها، اتفاق‌هایی رخ داده که جای ملامت نیست. این مشکلات نه تنها برای شرکت‌های اصل ۴۴ است بلکه برای شرکتی که خصوصی متولد شده و امروز به مشکلی برخورد نیز وجود

حاشیه‌های هپکو بعد از ۱۰ سال واگذاری تمامی ندارد...